

Kysytään ruoantuotannosta

Virikkeitä keskusteltavaksi ja kysymysten pohjaksi

Infograafien lähde: Ilmatieteen laitos, ympäristöministeriö ja Ilmasto-opas.fi.

Ilmastokirjo

Tietoa ja toimintaa -
otetaan ilmastomuutos haltuun

Ruoka on iso asia

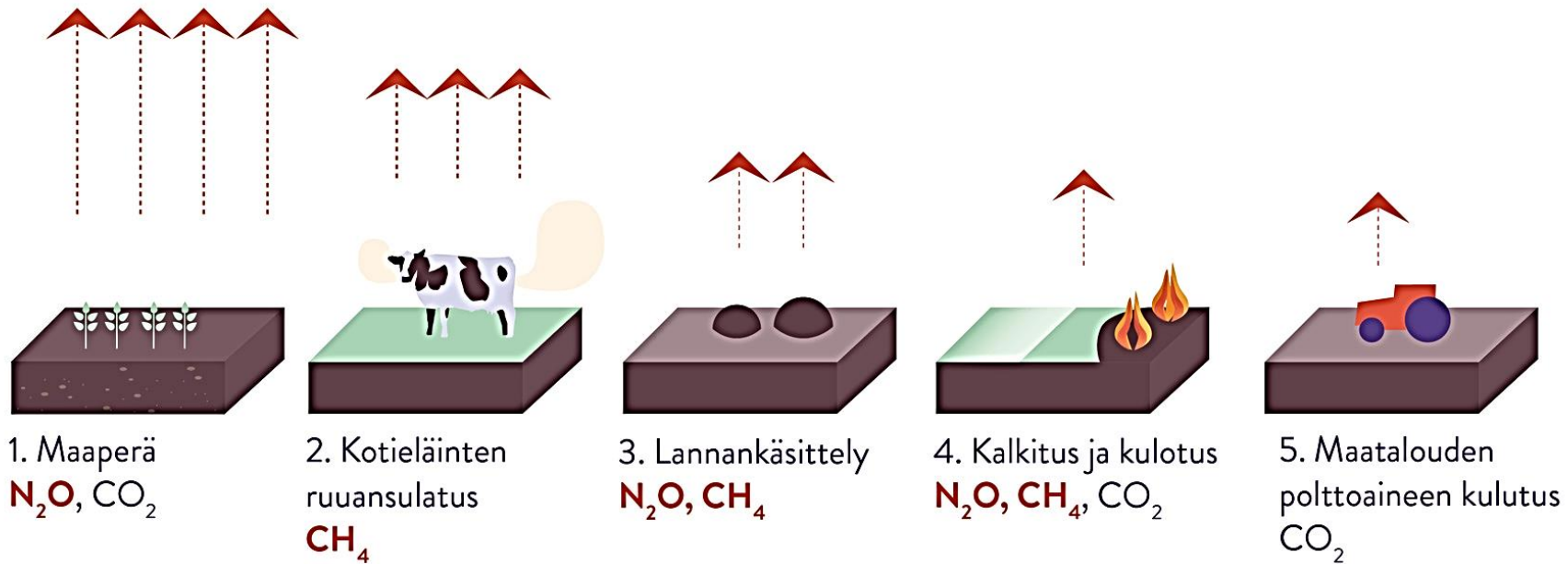
- ▶ Ravinto on merkittävä osa kotitalouksien ilmastovaikutuksesta. Sen osuuden on arvioitu olevan 20-25 %.
- ▶ Maailmanlaajuisesti maatalouden arvioidaan tuottavan noin neljänneksen maailman kokonaispäästöistä
- ▶ Ei ole samantekevää, mitä syömme! Ei ole samantekevää, millaista ruokaa meille tuotetaan.
- ▶ Ruoalla on selvä rooli ilmastotyössä, mutta koko ilmastonmuutosongelman ratkaisuksi se ei riitä.

Ruoantuotannon osuus myös meidän kasvihuonepäästöistämme on noin neljännes

- ▶ Suomessa on esitetty arvio, että ruoka aiheuttaa 25 prosenttia maamme kasvihuonekaasupäästöistä.
- ▶ Siitä maatalouden osuus on noin 20 prosenttia ja 5 prosenttia syntyy muun muassa ruokaketjun muiden osien energiankulutuksesta ja ruokahävikistä.

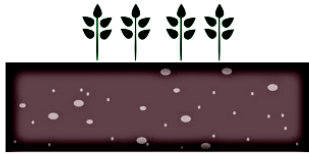
Maatalouden päästölähteet

Valtaosa maatalouden päästöistä aiheutuu maaperästä (mm. orgaanisen aineksen hajoamisesta ja lannoituksesta).

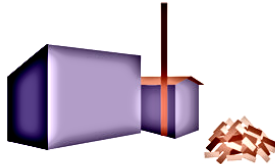

CH_4 = metaani
 N_2O = dityppioksidi
 CO_2 = hiilidioksidi

Ruoan tuotannon ja kulutuksen ilmastotoimia

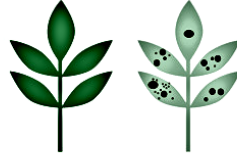
Hoidetaan hyvin maaperää, esim. ojitetaan ja säilytetään orgaaninen aines **(H+S)**

Lisätään energiatehokkuutta ja korvataan fossiilista energiaa uusiutuvilla **(H+S)**

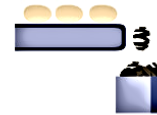
Syödään kasvispainotteisemmin **(H)**

Pidetään huolta kasvien ja eläinten terveydestä ja estetään haitallisten vieraslajien leviäminen **(S)**

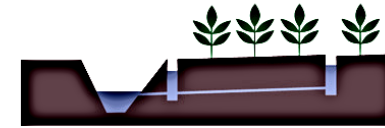
Otetaan lannan ravinteet talteen ja käytetään typpilannoitetta kasvin tarpeen mukaan **(H)**

Vähennetään ruokahävikkiä koko ruokajärjestelmässä **(H)**

Jalostetaan uusiin oloihin soveltuvia kasvilajikkeita. Esim. rapsi, rypsi **(S)**

Viljellään turvemaita ilmastoystävällisesti **(H+S)**

H: Ilmastonmuutosta hillitsevä toimenpide S: Ilmastonmuutokseen sopeuttava toimenpide

Suomen erityispiirre

- ▶ Suomen pohjoinen sijainti aiheuttaa sen, että meillä on paljon peltoja, joilla lähinnä vain nurmi kasvaa hyvin. Siksi esimerkiksi pohjoisessa Suomessa on perinteisesti ollut paljon maitotaloutta. Lehmien avulla niukkakasvuisesta maasta on voitu tuottaa enemmän ravintoa kuin muilla keinoilla.
- ▶ Naudan erityinen ominaisuus on, että se pystyy muuttamaan ihmiselle muuten sopimattoman ravinnon eli heinän ja nurmen ihmiselle sopivaksi.
- ▶ Naudalla on neljä eri mahaa, ja märehtimisen kautta se tuottaa ihmiselle sopiva ravintoa juuri mm. nurmesta, joka muuten ei soveltuisi ihmisravinnoksi.
- ▶ Naudasta saadaan lihaa ja lehmät tuottavat maitoa.

Ratkaisuja: yritykset ja viljelijät tekevät työtä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi

- ▶ Viljellään yhä hiiliviisaammin eli nurmipeltoihin sidotaan yhä enemmän hiiltä. Monivuotiset nurmikasvit ovat viljelykasveista parhaita hiilensitojia. Iso ja syvä juuristo pumppaa kasvin yhteyttämisessä käyttämää hiiltä maahan.
- ▶ Käytetään lehmän tuottama lanta yhä paremmin hyväksi. Lehmän lannasta voidaan tulevaisuudessa tuottaa biokaasua, joka korvaa liikenteen fossiilisia polttoaineita. Lanta sisältää myös kasvien tarvitsemia arvokkaita ravinteita, typpeä ja fosforia.
- ▶ Turvepeltojen päästöjen vähentäminen. Turvepellot tuottavat noin puolet kaikista suomalaisen maatalouden kasvihuonekaasupäästöistä.

Ruokavalio vaikuttaa

- ▶ Tutkimusten mukaan lihan kulutuksen vähentäminen on avainasemassa länsimaisen ruokavalion ilmastovaikutuksen pienentämisessä.
- ▶ Suomalaisen sekaruokavalion ilmastovaikutusta voi pienentää keskimäärin noin 20-40 prosentilla, kun muuttaa ruokavaliota ravitsemussuosituksien täyttäväksi ja kasvisvoittoisemmaksi.
- ▶ Vegaaniruokavalio ei sisällä mitään eläinperäistä. Suomessa sitä lähelle pääsee myös runsaasti kotimaista luonnonkalaa ja maitotuotteita sisältävä ruokavalio, joka on myös ravitsemuksellisesti erityisen hyvä ja helppo koostaa.

Suosituksset ilmastoystävälliseksi ruoaksi

- ▶ Syö täysipainoista, kasvisvoittoista ja sesonginmukaista ruokaa: suosi kokojyväviljoja, juureksia, kaalia, sipuleita ja muita avomaakasviksia, perunaa, palkokasveja, siemeniä, pähkinöitä ja kasviöljyjä.
- ▶ Suosi luonnonkalaa.
- ▶ Vältä runsasta lihankulutusta.
- ▶ Korvaa osa lihan kulutuksesta niin sanotuilla vähempiarvoisilla ruhonosilla.
- ▶ Suosi lihaa, jonka tuotantotavat edistävät maaperän hiilivaraston kasvamista, ravinteiden kierrätystä ja käytön tehokkuutta ja laidunnusta.
- ▶ Vältä ”turhaa syömistä” eli liiallista määrää ja viihdykesyömistä (esimerkiksi makeiset, snacksit, virvoitusjuomat, kahvi).
- ▶ Suunnittele kauppamatkat huolellisesti, kulje kauppamatkat jalan, polkupyörällä tai joukkoliikennettä käyttäen. Autoa käytettäessä osta ruokaa kerralla isompi määrä.
- ▶ Vähennä ruokahävikkiä eli älä heitä ruokaa roskiin.

Meidän kysymyksemme ja mielipiteemme!

- ▶ Haluatko tietää lisää esimerkiksi ruoantuotannosta tai suomalaisen maatalouden arkipäivästä?
- ▶ Mitkä olisivat tehokkaimmat, toteuttamiskelpoisimmat ja hyväksyttävimmät teot ilmastoystävällisen ruoantuotannon edistämiseksi?
- ▶ Mitä elintarvikeyritykset tekevät?
- ▶ Entä kaupan alan yritykset?
- ▶ Onko sinulla idea hyväksi tuotteeksi?
- ▶ Tahtoisitko vaikuttaa lähikauppasi valikoimiin?
- ▶ Pohdi, kysy, kirjoita, vaikuta!
- ▶ Ilmastokirjon kautta se on helppoa! www.ilmastokirjo.fi
- ▶ Kysymykset ja mielipiteet toimitetaan juuri oikealle ihmiselle ja saatte vastauksen!